

Sak for utsending til menighetene vedr gjennomgang av Forfatningen

Innhold

Definisjon av «Frikirkens forfatning»	2
Arbeid som er gjort tidligere	4
Mandatet Forfatningsutvalget 2017-2021 fikk, og hvordan utvalget har jobbet med saken	5
De ulike kategoriene og dokumentene	7
Retningslinjer på synodalt nivå	7
Samlet forslag til vedtak «Retningslinjer synodalt nivå»	11
Retningslinjene i 5.2 «Retningslinjer for menighetene»	12
Samlet vedtak «Retningslinjer menighetsnivå»	14
Oppsummerende vedtak vedr Retningslinjer	14
Allmenne bestemmelser	15
Samlede forslag til vedtak «Allmenne bestemmelser»	18
«Forretningsorden for synodemøtet»	19
Nødvendige revisjoner representasjon synoderåd og presbyteriemøte	20
Vedlegg Forfatningsendring	22

Definisjon av «Frikirkens forfatning»

§1 i vår kirkes Forfatning sier at «...de tilsluttede menigheter er forpliktet på bestemmelsene i denne forfatning og for øvrig vedtak som er fattet av kirkens synode»

Primært forstår man «Forfatningen» som paragrafene og reglementer, men § 1 forplikter altså menighetene på alle vedtak fattet av Synoden.

Frikirkens samlede forordninger kan framstilles fordelt på følgende nivåer:

Nivå nr	Hva	Vedtas og endres av
1	Forfatningens paragrafer	Synoden med kvalifisert flertall
2	Reglementer	Synoden med alminnelig flertall
3	Allmenne (enkelt)bestemmelser gitt av synoden	Vedtas av synoden med alminnelig flertall
4	Retningslinjer gitt av synoden	Synoden med alminnelig flertall
5	Allmenne (enkelt)bestemmelser gitt av Synodestyret	Synodestyret
6	Retningslinjer gitt av synodestyret	synodestyret
7	Retningslinjer gitt av presbyteriene	Presbyteriene/presbyteriestyrene/evt i samarbeid med menighetene

Forfatningsutvalget har i sin sak 50/ 2017-2021 drøftet definisjon av de ulike benevnelsene som er i bruk. Utvalget har kommet til følgende forståelse av «nivåene»:

- a. **Frikirkens regelverk** = Frikirkens regelverk består av forfatning, reglement og retningslinjer.
- b. **Forfatning** = Øverste nivå av Frikirkens regelverk. Frikirkens forfatning har 19 paragrafer, og det er særskilte regler for endringer av forfatningen. Synoden har eierskap til Forfatningen.
- c. **Reglement** = Reglementene utgjør Frikirkens forskrifter. Reglementene utdype enkelte paragrafer i Forfatningen, og må ikke komme i strid med forfatningen. Reglementene bør inneholde henvisning til bestemmelsene i forfatningen de er knyttet til. Synoden er eier av alle reglementer.
- d. **Retningslinje** = Retningslinjene skal tydeliggjøre og utdype bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer, og skal ikke komme i strid med forfatning eller reglement. Retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes. Synodestyret eier retningslinjene.

- e. **Allmenne bestemmelser** = Forfatningsutvalget mener "allmenne bestemmelser" bør gå ut som begrep. Vedtak som fattes i synode/synodestyre bør knyttes til retningslinjer eller reglement

Forslag til vedtak definisjoner

Frikirkens regelverk består av forfatning, reglement og retningslinjer.

Frikirkens forfatning er øverste nivå av Frikirkens regelverk. Frikirkens forfatning har 19 paragrafer, og det er særskilte regler for endringer av forfatningen. Synoden har eierskap til Forfatningen.

Reglementene utgjør Frikirkens forskrifter. Reglementene utdype enkelte paragrafer i Forfatningen, og må ikke komme i strid med forfatningen. Reglementene bør inneholde henvisning til bestemmelsene i forfatningen de er knyttet til. Synoden er eier av alle reglementer.

Retningslinjene skal tydeliggjøre og utdype bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer, og skal ikke komme i strid med forfatning eller reglement. Retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes. Synodestyret eier retningslinjene.

Begrepet **Allmenne bestemmelser** går ut som begrep. Vedtak som fattes i synode/synodestyre bør knyttes til retningslinjer eller reglement.

Arbeid som er gjort tidligere

Historikk

I forbindelse med revisjonen av Organisasjons- og personalhåndboken i 2009 ble antallet bestemmelser for kirkesamfunnet betydelig redusert. Dette ble gjort ved at man administrativt slo sammen til færre retningslinjer, man opphevet bestemmelser ikke lenger var relevante etc.

Synodestyrets arbeidsutvalg ba Forfatningsutvalget høsten 2013 om å levere en skisse til en forenkling av Forfatningen. Dette ble levert og Synodestyret bevilget penger til et prosjekt (synodestyresak 286/2011-2014). I denne prosjektfasen inviterte man bredt via Budbæreren både menigheter og enkeltmedlemmer å gi endringsforslag. Det ble også arrangert en fagkonferanse om Frikirkens forfatning våren 2014.

Materialet som i oktober 2014 ble forelagt synodestyret var svært omfattende. Det ble lagt opp til en gjennomgripende endring både av redaksjonell og innholdsmessig karakter, et nytt prosjekt. Synodestyrets vurdering (synodestyresak 30 og 43 /2014-2017) var at en slik innholdsmessig endring ville kreve et fortsatt stort arbeid, og at dette syntes å være utenfor det mandat synodestyret i sin tid ga utvalget.

Synoden 2017

I sakspapirene for Synodemøtet 2017 lå evalueringen fra Forfatningsutvalget 2014-2017 (synodesak 8 /2017«Andre meldinger»). Fra deres protokoll (Forfatningsutvalgets sak 145/ 2014-2017) leser man; *Forfatningsutvalget merker seg at det viktige arbeidet med forenkling av forfatningen, som ble gjort i perioden 2011-2014, ikke er blitt lagt fram for Synoden.*

Videre fikk Synoden i sak 19/2017 «Forvaltning av sakramentene» belyst at Forfatningens ordlyd ikke framstår entydig og klargjørende. Komiteen som arbeidet med saken påpekte behovet for en språklig gjennomgang.

Utfordringer

Frikirken har en omfattende mengde styrende dokumenter. Problemstillingene flere nevner er;

- Det er krevende å holde oversikt over det samlede materialet
- Det er krevende å holde materialet oppdatert
- Er det enkelte saksområdet havnet på et fornuftig nivå i dokumentasjonen vår?
- Synodemøtet synes å være en krevende arena for å drøfte retningslinjer
- Hvor godt kommuniserer den samlede dokumentasjonen til menighet/medlemmer?

Forfatningsutvalgets prosjekt i 2013/2014 viste at vi har en stor jobb å gjøre. Utfordringene ligger både på det språklige/innholdsmessige plan, og det ligger på strukturen i vår styrende dokumentasjon.

Mandatet Forfatningsutvalget 2017-2021 fikk, og hvordan utvalget har jobbet med saken

Forfatningsutvalgets mandat er beskrevet i §17. Utvalget skal kontrollere protokoller opp mot gjeldende Forfatning, og å bidra til at Forfatningen fortolkes riktig.

Møte mellom synodestyre og Forfatningsutvalget 2.juni 2018

Synodestyret og Forfatningsutvalget hadde felles møte i juni 2018 der gjennomgang av Forfatningen var et hovedtema. Det var i møtet stor enighet behovet for å gjennomgå strukturene, og for å definere eierskap i forhold til beslutninger. Man hadde en felles holdning om å søke og overføre beslutningsmakt til lavere organ der dette var mulig. Dette vil innebære at Synoden bør delegerer myndighet til Synodestyret, og fra Synodestyret til Presbyteriemøter.

Forfatning og reglement ligger under Synoden, og Synoden må være involvert i alle typer endringer av disse dokumentene.

Retningslinjer og andre veiledninger bør overføres fra Synoden til synodestyret, slik dette også formelt ble gjort i forrige Synodemøte (vedr Fordelingsutvalget i Sak 07/17).

Når det gjelder eventuelle språklige og innholdsmessige endringer, ligger hovedansvar for å vurdere et slikt arbeid, hos Synodestyret.

Det gjøres oppmerksom på at «Organisasjons- og personalhåndboka» ligger nå digitalt hos Virke. Det betyr at enkelte dokumenter som kan betraktes som del av vår kirkes Forfatning, ikke har vært tilgjengelig med mindre man har skaffet seg brukertilgang til den digitale håndboken.

Mandat

Leder i Forfatningsutvalget og synodeformann konkretiserte ytterligere hvordan Forfatningsutvalget skulle arbeide videre, og skissen ble behandlet i synodestyrets AU [13/11](#).

Forfatningsutvalget 2017-2021 fikk sitt mandat i synodestyrets sak 54/2017-2021, vedtakspunkt 3;

«Synodestyret ber forfatningsutvalget foreta en gjennomgang av gjeldende reglementer og retningslinjer og øvrige bestemmelser med sikte på en klargjøring av hva som bør forankres i hvilke organer.»

Arbeidsmetode

Forfatningsutvalget har integrert dette mandatet i sine arbeidsoppgaver for inneværende periode(jmfr Forfatningsutvalgets sak 37/2017-2021).

Forfatningsutvalget har lagt til grunn at de styrende dokumenter som synodestyret («nivå» 5 og 6), og presbyteriestyrene («nivå» 7) har etablert, blir ivaretatt av disse.

Forfatningsutvalget har jobbet med de retningslinjene og de allmenne bestemmelser som er gitt av Synoden. Lesing av dokumenter og vurdering av det enkelte dokument er gjort som en del av utvalgets ordinære møter.

De ulike kategoriene og dokumentene

I det følgende finner man den gjennomgangen som er gjort av retningslinjer gitt på et synodalt nivå, retningslinjer for menighetene og allmenne bestemmelser.

Retningslinjer på synodalt nivå

Retningslinjene skal tydeliggjøre og utdype bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer, og skal ikke komme i strid med forfatning eller reglement. Retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes. Forfatningsutvalget anbefaler at Synodestyret eier retningslinjene.

I sak 51/2017-2021 jobbet Forfatningsutvalget med «Retningslinjer»

- a) 5.1.1 «Retningslinjer for nattverdforvaltning»
- b) 5.1.2 «Retningslinjer for assosiert tilknytning»
- c) 5.1.3 «Retningslinjer for saksbehandling og arkivering i DELF»
- d) 5.1.4 «Til stede. Retningslinjer og prosedyrer for behandling av saker hvor det rettes mistanke om alvorlige forhold mot ansatte, ordinerte og/eller andre frivillige medarbeidere i tjeneste»

Alle disse dokumentene finner man i Organisasjons- og personalhåndbok / Retningslinjer og vedtekter / Allmenne retningslinjer for Den Evangelisk Lutherske Frikirke (vedlegg).

Det er en gjennomgående svakhet at retningslinjene ikke inneholder referanser til paragraf eller reglement, hvem som har vedtatt dem, tidspunkt for vedtak og evt når det er gjort revisjon.

5.1.1 Retningslinjer for nattverdforvaltning

Jamfør øvrige bestemmelser

Nattverdsfeiringen i vår kirke er forankret i våre bekjennelsesskrifter; 1.4 Den Augsburgske konfesjon, om sakramentene i punkt XIII, og i 1.5 Luthers lille katekisme, punkt 6 Nattverdsakramentet.

Den er også omtalt i Forfatningens § 7 om Eldste « .. *som ordinerte tjenere har de fullmakt til å forvalte sakramentene ..*»

Argumentasjon

Argumentasjon for at denne retningslinjen bør eies av synodestyret, er at den er fremmet og utformet av synodestyret. Retningslinjen henviser til to utdypinger av nattverdpraksis som er skrevet; «*Ta og et, ta og drikk*» og «*Barn og nattverd*».

Synodestyret kan be eksempelvis teologisk fagråd, liturgiutvalg eller andre avklare sider ved nattverdfeiring.

Forfatningsutvalgets vurdering

Forfatningsutvalget opplever Retningslinje 5.1.1. mer som en veiledning og et historisk dokument enn en retningslinje.

Forslag til vedtak

Retningslinje 5.1.1 «Retningslinjer for nattverdforvaltning» eies av synodestyret

5.1.2 Retningslinjer for assosiert tilknytning

Jamfør øvrige bestemmelser

Denne retningslinjen bør sees i sammenheng med reglement 3.4 «Dannelse av nye menigheter»

Argumentasjon

Man kan argumentere for at denne retningslinjen heller bør være et reglement som hører sammen med reglementene 3.4 «Dannelse av menigheter», 3.5 «Sammenslåing av menigheter» og 3.6 «Nedleggelse av menigheter».

Man kan også argumentere for at denne retningslinjen er en utdyping av reglement 3.4 om dannelse av nye menigheter. Den omtaler hvordan «veien inn» mot en tilhørighet i vårt kirkesamfunn, via kontakt med tilsynsorganer og ved deltakelse i presbyterie/synodemøter, kan legges til rette.

Retningslinjen synes nyttig i dialogen mellom fellesskap/presbyterie, og dialogen mellom presbyterie/synodestyre.

Fram til nå har denne retningslinjen vært sjelden i bruk. Forfatningsutvalget kjenner til to anledninger siste 20 år. Vi tar ikke stilling til om behovet for denne typen avklaringer kan øke.

Forfatningsutvalgets vurdering

Retningslinje 5.1.2 ble vedtatt av synodemøtet. Forfatningsutvalget oppfatter ikke dokumentet som et reglement, men snarere som en utdyping av reglement 3.4. Utvalget mener derfor at dokumentet ikke skal eies av synoden, men av synodestyret.

Forslag til vedtak

Retningslinje 5.1.2 «Retningslinjer for assosiert tilknytning» eies av synodestyret

5.1.3 Retningslinjer for saksbehandling og arkivering i DELF

Jamfør øvrige bestemmelser

Denne retningslinjen har sammenheng med flere av paragrafene i vår Forfatning

-§8 «Diakoner» der det heter at «*Diakonene skal ha det daglige tilsyn med menighetens eiendom og økonomi*».

-§9 «Menighetsmøte»: «*Eldsterådet innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene*»

-§10 «Presbyterium»: «*Presbyteriets vedtak kan ankes til Synoden*»

-§11 Presbyteriemøte :«*...saker som det haster med, kan avgjøres ved korrespondanse med presbyteriets medlemmer*» «*..Det føres protokoll over forhandlingsmøtene*»

-§12 Presbyteriestyre: «*Styrets handlinger protokolleres og legges fram...*»

-§14 Synodemøte: «*Det skal føres protokoll over forhandlingene*»

- Reglement 3.3 «Reglement for menighetsmøte»

Punkt 7 «..bør regelmessig informeres om saker som er behandlet i eldsteråd/diakonråd»

Punkt 9 «Alle vedtak protokolleres»

Punkt 10 Ankebestemmelser

-Reglement 3.8 «Reglement for presbyteriemøte»

-Reglement 3.10 «Reglement for synodemøte»

Argumentasjon

Bestemmelsene i 5.1.3 synes å være mer utformet i tråd med offentlig forvaltning og merkantil skikk og bruk, enn i spesifikke forordninger for vårt kirkesamfunn.

Forfatningsutvalgets vurdering:

Retningslinje 5.1.3. eies ikke av synoden, da den er vedtatt av synodestyret. Forfatningsutvalget mener den bør eies av synodens fellesadministrasjon v/daglig leder. Man ser behov for å stimulere bevisstheten i lokalmenighetene om bevaring av historisk materiale.

Forslag til (synodens) vedtak: Tatt til orientering

5.1.4 «Til stede. Retningslinjer og prosedyrer for behandling av saker hvor det rettes mistanke om alvorlige forhold mot ansatte, ordinerte og/eller andre frivillige medarbeidere i tjeneste»

Øvrige bestemmelser: Synodeformann Jarle Skullerud har signert en prosedyre som omhandler samme tema.

Forfatningsutvalgets vurdering:

Retningslinjen er vedtatt av synodestyret, og ikke behandlet av synoden. Forfatningsutvalget mener at synodestyret bør gi godkjenning av retningslinjer, men denne retningslinjen har mer karakter av god forvaltningsskikk og profesjonell håndtering, enn av spesifikke forordninger for vårt kirkesamfunn.

Utvalgets anbefaling er at Retningslinje 5.1.4 «Til stede. Retningslinjer og prosedyrer for behandling av saker hvor det rettes mistanke om alvorlige forhold mot ansatte, ordinerte og/eller andre frivillige medarbeidere i tjeneste» eies av synodens fellesadministrasjon ved daglig leder.

Forslag til (synode)vedtak: Tatt til orientering

Samlet forslag til vedtak «Retningslinjer synodalt nivå»

Retningslinje 5.1.1 «Retningslinjer for nattverdforvaltning» eies av synodestyret

Retningslinje 5.1.2 «Retningslinjer for assosiert tilknytning» eies av synodestyret

Retningslinje 5.1.3.. Tatt til orientering

Retningslinje 5.1.4 . Tatt til orientering.

Retningslinjene i 5.2 «Retningslinjer for menighetene»

Retningslinjene skal tydeliggjøre og utdype bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer, og skal ikke komme i strid med forfatning eller reglement. Retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes. Forfatningsutvalget anbefaler at Synodestyret eier retningslinjene.

I sak 61/2017-2021 jobbet Forfatningsutvalget med

- a) 5.2 «Retningslinje for menighetene»
- b) 5.2.1 «Retningslinje for eldsterådene»
- c) 5.2.2 «Retningslinje for diakonrådene»
- d) 5.2.3 «Retningslinje for menighetsrådene»
- e) 5.2.4 «Retningslinje for andre råd, komiteer og utvalg»
- f) 5.2.5 «Retningslinje for kirkelig tilsyn»
- g) 5.2.6 Retningslinje og ordensregler for menighetens eiendommer
- h) 5.2.7 Retningslinje for rekrutterings-, lønns og personalarbeid
- i) 5.2.8 Retningslinje for menighetens administrasjon
- j) 5.2.9 Retningslinje for menighetenes økumeniske engasjement
- k) 5.2.10 Retningslinje for økonomiforvaltningen
- l) 5.2.11 retningslinje for mediearbeid
- m) 5.2.12 Retningslinje for menighetens sjelesørgere
- n) 5.2.13 retningslinje for undervisningsarbeid
- o) 5.2.14 Retningslinje for barne- og ungdomsarbeid, og for speiderarbeid

Her har Forfatningsutvalget valgt å gi en samlet vurdering for flere retningslinjer samtidig fordi de har sammenfallende profil.

Retningslinjer man foreslår tatt ut

- 5.2 «Retningslinje for menighetene»
- 5.2.1 «Retningslinje for eldsterådene»
- 5.2.2 «Retningslinje for diakonrådene»
- 5.2.3 «Retningslinje for menighetsrådene»
- 5.2.4 «Retningslinje for andre råd, komiteer og utvalg»
- 5.2.6 Retningslinje og ordensregler for menighetens eiendommer
- 5.2.8 Retningslinje for menighetens administrasjon
- 5.2.11 retningslinje for mediearbeid
- 5.2.12 Retningslinje for menighetens sjelesørgere
- 5.2.13 retningslinje for undervisningsarbeid
- 5.2.14 Retningslinje for barne- og ungdomsarbeid, og for speiderarbeid

Øvrige bestemmelser

Noen av disse retningslinjene står i klar sammenheng med paragraf og reglement:

5.2.1 «Retningslinje for eldsterådene» - jamfør §7 og reglement 3.1 Eldsteråd

5.2.2 «Retningslinje for diakonrådene»- jamfør §8 og reglement 3.2 Diakonråd

5.2.3 «Retningslinje for menighetsrådene»- jamfør §9 og reglement 3.3 menighetsmøtene

Forfatningsutvalgets vurdering:

Dette er dokumenter som ikke inneholder utdyping eller konkretiseringer av Forfatning eller reglement. Det som sies om menigheten, er i hovedsak bare gjengivelse av det forfatning og reglement sier. Utvalget foreslår at disse retningslinjene tas ut.

For menigheten blir man da sittende igjen med en innledende del, og deretter retningslinjer for tilsyn, og for rekruttering og personalarbeid. Ingen av dem er menighetsspesifikke. Utvalget spør derfor om behovet for kapittel 5.2 i Organisasjonshåndboken.

Forslag til vedtak:

Retningslinjene 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.6, 5.2.8, 5.2.11, 5.2.12, 5.2.13 og 5.2.14 tas ut av Frikirkens retningslinjer

Retningslinjer som må styrkes

Her har man valgt å gi en samlet vurdering for flere retningslinjer fordi de har samme svakhet.

- **5.2.5 «Retningslinje for kirkelig tilsyn»**
- **5.2.7 Retningslinje for rekrutterings-, lønns og personalarbeid**
- **5.2.9 Retningslinje for menighetenes økumeniske engasjement**
- **5.2.10 Retningslinje for økonomiforvaltningen**

Forfatningsutvalgets vurdering

Dette er dokumenter som tydeliggjør og utdyper bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer. Men retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes.

Synodestyret bør vurdere om 5.2.9 og 5.2.10 skal tas ut av retningslinjene, men heller presenteres som en del av ulike veiledninger til menighetene.

Forslag til vedtak:

Retningslinjene 5.2.5 og 5.2.7 styrkes ved at de får referanse til tekst i Forfatning eller reglement. Retningslinjene 5.2.9 og 5.2.10 strykes som retningslinjer, men anbefales utgitt som veiledninger til menigheten

Samlet vedtak «Retningslinjer menighetsnivå»

Retningslinjene 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.6, 5.2.8, 5.2.9, 5.2.10, 5.2.11, 5.2.12, 5.2.13 og 5.2.14 tas ut av Frikirkens retningslinjer

Innholdet i Retningslinjene 5.2.9 og 5.2.10 gis som veiledninger

Retningslinjene 5.2.5 og 5.2.7, styrkes ved at de får referanse til tekst i Forfatning eller reglement.

Oppsummerende vedtak vedr Retningslinjer

Retningslinjer er dokumenter som tydeliggjør og utdyper bestemmelser som finnes i Frikirkens forfatning og reglementer.

Retningslinjene bør inneholde henvisning til de bestemmelser som utdypes.

Retningslinjene eies av Synodestyret.

Med tanke på registrering i Brønnøysundregistre, understrekes det at Frikirkens forfatning også gjelder som vedtekter for de lokale menighetene.

Allmenne bestemmelser

Forfatningsutvalget behandlet i sin sak 75/2017-2021 «Allmenne bestemmelser». Dokumentene er hentet fra Organisasjons- og personalhåndbok.

- 4.1 «Oppløsning av menigheter»
- 4.2 «Menighetens eiendomsrett»
- 4.3 «Kollektiv utmelding»
- 4.4 «Praksis ved ordinasjon»
- 4.5 «Om ordinertes reservasjonsrett»
- 4.6 «Om nattverdforvaltning»
- 4.7 «Inndeling i tilsynsområder»

4.1 «Oppløsning av menigheter»

«Reglement for nedleggelse av menigheter» ble vedtatt av Synoden i 1997, mens dokument 4.1 er vedtatt av synodestyret i 1981-83.

Dette er ikke en ytterligere konkretisering av reglement 3.6, snarere heller en supplerings. Synodestyret kan velge å ta ut denne bestemmelsen.

Forfatningsutvalget anbefaler at 4.1 bør redigeres inn i reglement 3.6, og at det vurderes om de to første setningenes anliggende skal tas inn i forfatningens § 4, Menighet.

Forslag til vedtak

Synoden støtter at bestemmelsen 4.1 redigeres inn i reglement 3.6

Synoden støtter at to første setningenes anliggende tas inn i Forfatningens § 4 (her må det skrives forslag til ny tekst på reglement 3.6 og på §4)

4.2 «Menighetens eiendomsrett»

Vedtatt av Synoden.

Hører hjemme i landskapet rundt § 9 Menighetsmøtet, og reglement for diakoniråd 3.2 og reglement for menighetsmøte 3.3.

Samme tematikk var omtalt i retningslinje 5.2.6 som nå er foreslått fjernet.

Forslag til vedtak: Bestemmelsen 4.2 «Menighetens eiendomsrett» bør kobles til forfatningens § 9 «Menighetsmøtet», annet avsnitt. (Her må det skrives forslag til tekst)

4.3 «Kollektiv utmelding»

Dette er en sak som er blitt avvist av Synoden.

Den hører potensielt sammen med reglement 3.6 om nedleggelse av menigheter.

Forfatningsutvalget anbefaler at 4.3 kan settes som en fotnote til reglement 3.6, med henvisning til «Lov om trdomssamfunn og ymist anna».

Forslag til vedtak: Synoden støtter at bestemmelsen 4.3 «Kollektiv utmelding» settes som en fotnote til reglement 3.6.

4.4 «Praksis ved ordinasjon»

Denne bestemmelsen er vedtatt av synodestyret, og kan følgelig endres av styret.

Tematikken henger sammen med § 6 og § 7 om forstandere og eldste.

Forfatningsutvalget anbefaler synodestyret at 4.4 tas ut da den ikke utdyper eller konkretiserer andre deler av Forfatningen.

Forslag til (synode)vedtak: Tatt til orientering

4.5 «Om ordinertes reservasjonsrett»

Også denne bestemmelsen eies av synodestyret, og har sammenheng med § 6 og § 7 om forstandere og eldste.

Forfatningsutvalget anbefaler at synodestyret omdefinerer 4.5 til en retningslinje.

Forslag til (synode)vedtak: Tatt til orientering

4.6 «Om nattverdforvaltning»

Bestemmelsen er vedtatt av synoden.

Den må sees i sammenheng med retningslinje 5.1.1.

Pkt 1 fastslår at nåværende retningslinje beholdes, dvs dokumentet er altså en konkretisering av retningslinje? Samtidig kaller pkt 3 dokumentet et reglement.

Forfatningsutvalgets anbefaling er at man redigerer sammen reglement og retningslinje.

Forslag til vedtak

Bestemmelsen 4.6 «Om nattverdforvaltning» og 5.1.1”Retningslinje for nattverdsfeiring” oversendes teologisk fagråd for en helhetlig vurdering.

4.7 «Inndeling i tilsynsområder»

Bestemmelsen er vedtatt av Synoden.

Anliggende i denne bestemmelsen er ivaretatt i Forfatningen § 10.

Forfatningsutvalget anbefaler at bestemmelsen tas ut da den i foreliggende versjon ikke utdyper eller er relevant for dagens inndeling.

Forslag til vedtak

Bestemmelsen 4.7 «Inndeling i tilsynsområder» tas ut da anliggende er ivaretatt i Forfatningens § 10.

Samlede forslag til vedtak «Allmenne bestemmelser»

Synoden støtter at bestemmelsen 4.1 redigeres inn i reglement 3.6. og at bestemmelsens første to setninger tas inn i Forfatningens §4.

Bestemmelsen_4.2 «Menighetens eiendomsrett» bør kobles til forfatningens § 9 «Menighetsmøtet», annet avsnitt.

Synoden støtter at bestemmelsen 4.3 «Kollektiv utmelding» settes som en fotnote til reglement 3.6.

Vedr bestemmelsen 4.4.: Tatt til orientering

Ved bestemmelsen 4.5: Tatt til orientering

Bestemmelsen 4.6 «Om nattverdforvaltning» og 5.1.1”Retningslinje for nattverdsfeiring” oversendes teologisk fagråd for en helhetlig vurdering.

Bestemmelsen 4.7 «Inndeling i tilsynsområder» tas ut da anliggende er ivaretatt i Forfatningens § 10.

«Forretningsorden for synodemøtet»

Forfatningsutvalget behandlet i sin sak 76/2017-2021 «Forretningsorden for Synodemøtet».

I Organisasjons- og personalhåndboken finner vi også konkretiseringer av forfatning og reglement vedr synodemøtet. Dokumentet er forbilledlig koblet til disse;

De viktigste regler for forretningsorden ved synodemøtene er gitt i forfatningen (§§ 13-16) og i reglement for synoden og reglement for synodemøtet. Ut over dette har synoden/synodestyret fattet vedtak som utdyper enkelte punkter i forfatningen og reglementene og/eller supplerer disse. Disse vedtak er samlet under betegnelsen "Saksbehandling ved synodemøtene" og utgjør, sammen med forfatningen og reglementene, forretningsorden ved synodemøte.

De aktuelle vedtakene er gjort av hhv synode og synodestyre.

Den enkelte synode vedtar sin egen forretningsorden.

Forfatningsutvalget forstår dokument 5.4.3 som en veiledning til den enkelte synode, men anbefaler likevel at dokumentet tas ut.

Forslag til vedtak:

Forretningsorden for synodemøtet gjennomgås av synodestyret, som foreslår endringer og presiseringer. Dokumentet sendes ut til menighetene i forkant av synodemøtet. Forretningsordenen legges fram i synodemøtet som første sak, og vedtas for den enkelte synode.

Nødvendige revisjoner representasjon synoderåd og presbyteriemøte

I tillegg til de delene av Forfatningen Forfatningsutvalget har gjennomgått systematisk, har man også registrert behov for mer presise formuleringer mht sammensetning av synoderåd (se Forfatningsutvalgets sak 67/2017-2012) og presbyteriemøte (se sak 78/2017-2021)

Sammensetning av synoderåd

Det vises til § 16 «Synoderåd» og til reglement 3.6 «Reglement for synoden», underpunktet «Representasjon til synoderåd».

Synoden 2017 vedtok endringer i tilsynsmannsordningen. Det ble imidlertid ikke gjort endringer i sammensetning av synoderåd samtidig. Dette medførte en viss usikkerhet om hvem som skulle møte på synoderådsmøter etter 1.november 2019.

Det står i reglement for synoderåd: «Synoderådet består av synodestyret, tilsynsmennene og medlemmer av eldsterådene fra hvert tilsynsområde valgt i forhold til medlemstallet.» Denne setningen ble skrevet da presbyteriestyrenes leder og nestleder var tilsynsmenn, og kan sies å forutsette at det er to valgte personer fra hvert presbyterium som skal møte i synoderådet.

Er det de nye formennene og nestformennene i presbyteriene som nå skal innkalles til synoderådsmøter, eller er det de tilsatte tilsynsmennene? Det første synes mest korrekt ut fra dagens tekst, men man erkjenner svakheten ved at synoderådet trer sammen uten at de fire regionale tilsynsmennene er til stede.

Forfatningsutvalgets vurdering pr august 2019

1a. Reglementet for synoderådet (3.9) leser vi slik at det er tilsynsmennene som er medlemmer av rådet. Dette reglementet er skrevet da presbyteriets formann og nestformann var definert som kirkens tilsynsmenn.

Forfatningen § 16 sier at synoderådet består av representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement. Så lenge tilsynsmennene nå ikke er valgt, ser det da ut som om det mest korrekte må være at det er formennene i presbyteriene som skal møte som representanter i synoderådet.

Med bakgrunn i dette anbefaler Forfatningsutvalget at man innkaller presbyteriets formann og nestformann.

1b. Utvalget anbefaler at de ansatte tilsynsmenn innkalles, men at disse ikke har stemmerett.

1c. Forfatningsutvalget vil støtte at en presisering av reglementet presenteres for neste synodemøte.

Synodestyret må utarbeide forslag til ny tekst som legges fram for Synoden 2021. Se sak 16

Forslag til vedtak: Synoden støtter at reglement 3.9 får en revidert tekst vedr representasjon til synoderådet.

Sammensetning av presbyteriemøte

Hvordan skal man forstå 3.7 Reglement for presbyteriet sitt avsnitt om representasjon, om situasjoner der menigheten har flere pastorer?

I reglementet heter det:

«Menighetene representeres i presbyteriet av sine forstandere og av eldste i forhold til medlemstallet slik:

Representasjon

- Menigheter med inntil 150 medlemmer med stemmerett: To eldste.
- Menigheter med 151–300 medlemmer med stemmerett: Tre eldste.
- Menigheter med over 300 medlemmer med stemmerett: Fire eldste.

Når en menighet er uten forstander, har den rett til å la seg representere med en eldste i tillegg til det antall den ellers kan sende.

Tidligere forstandere som står som ansvarlig forstander for en menighet, kan representere menigheten i presbyteriet.»

Spørsmålet er om dette er å forstå som en forstander+ en eldste, eller samtlige forstandere + eldste? Vi skiller mellom forstandere og pastorer, det kan være flere pastorer i en menighet, men kun en foretaksregistrert forstander.

Vurdering

Tilsvarende reglement for synoden ble endret da det ble åpnet for representasjon av ikke-ordinerte. Dette reglementet er således mer presis. Reglementet for presbyteriet ble ikke endret tilsvarende.

Fra 3.9 « Reglement for synoden» (endret 1999)

«...Representasjon

- Menigheter med inntil 30 medlemmer med stemmerett: En representant*
- Menigheter med 31- 150 medlemmer med stemmerett: To representanter*
- Menigheter med 151 – 300 medlemmer med stemmerett: tre representanter*
- Menigheter med over 300 medlemmer med stemmerett: Fire representanter*

Menigheter som sender mer enn en utsending, representeres ved minst ett medlem av menighetens eldsteråd»

Forfatningsutvalget anbefaler at «Reglement for presbyteriet» får en mer presis formulering vedrørende representasjon, jf. endringene i reglementene for representasjon til synodemøtet gjort i 1999.

Det presiseres at det kun er ordinerte som kan velges som representanter til presbyteriemøtet.

Synodestyret må forfatte forslag til ny tekst for reglement 3.7 Se sak 11

Forslag til vedtak : Synoden støtter at avsnittet om representasjon i Reglement 3.7 om presbyteriet får en mer presis utforming

Vedlegg Forfatningsendring

Hva sier Forfatningen om endringer av Forfatningen?

§18 «Det kan ikke foretas endringer i denne forfatning som rokker ved kirkens basis, slik den er uttrykt i §§1-3.

Den del av Forfatningen som gjelder kirkeordning, kan endres på følgende måte: Forslag om forfatningsendring må sendes inn og fremlegges for et synodemøte på vanlig måte. Endringen blir vedtatt dersom forslaget oppnår fire femtedels flertall, eller forslaget oppnår minst halvparten av stemmene på første møte og to tredjedels flertall på neste ordinære synodemøte. Det kan ikke foretas endringer som fratrar Den evangelisk lutherske Frikirke dens presbyterialsynodale struktur.»